I: f. 1 Speed. -2 Atmosphere. -3 A female demon. -4 An epithet of Sarasyatī. -5 Going speedily, quick motion. -6 A mark on the forehead of horses and oxen.

সুব a. [ম্ক] (At the end of comp.) 1 Impelled, urged, pressed. -2 Ved. Gone. -3 Drawn. -4 Given.

ज्यतिः f. 1 Going on, proceeding, moving; ज्तिमिच्छथ चेतूर्णम्.....Bk. 7.69. -2 Quickness, speed. -3 Uninterrupted flow or motion. -4 Impulse, incitement, instigation. -5 Inclination, propensity, tendency. -6 N. of the author of Rv. 10.136.1. -7 Concentration of mindज्तिः स्मृतिः संकल्पः कतुरम्रः कामो वश इति Ait. Up. 5.2.

লুক: The sign Libra of the zodiac (a word of Greek origin).

ज्रूटः The mass of twisted or matted hair; भूतेशस्य भुजङ्गविष्ठवलयसम्बद्धाउटाः Mal. 1. 2.

जुटकम् Matted hair.

जूर् 4 A. (ज्यंते, जूर्ण) 1 To hurt, injure, kill. -2 To be angry with (with dat.); भर्त्रे नखेभ्यक्ष चिरं जुजूरे Bk. 11. 8. -3 To grow old.

ज्ञुणि a. Ved. 1 Swift, speedy, quick. -2 Running, proceeding quickly. -3 Praising, invoking. -णि: f. 1 Speed. -2 An epithet of Aditya or sun. -3 The body. -4 The Brahman (n.). -5 Anger. -6 A fiery weapon.

ज्ति: f. [ज्वर् भावे किन् ऊठ्] 1 Fever. -2 Feverish or morbid heat.

जूर्च् 1 P. (जूर्वति) Ved. 1 To burn; उपप्रदसौ सूर्यः प्रह विश्वानि जूर्वन् Rv. 1. 191. 9. -2 To hurt, injure, kill.

जुष् 1 U. (जुषति-ते) To hurt, kill.

ज्यः, -षम् The water of boiled pulse.

जु 1 P. (जरति) 1 To make low or humiliate. -2 To excel.

जुङ्ग m. (pl.) N. of a people; पञ्चनद-रमठ-पारत-तारिक्षिति-जुङ्ग-वैरय-कनक-शका: Bri. S. 14. 21.

जुम्म् 1 A. (जृम्भते, जृम्भित, जृष्ध) 1 To gape, yawn; Ms. 4. 43. -2 To open, expand, burst open (as a flower &c.); वरयुवातिमुखाभं पङ्कां जृम्भतेऽद्य हु. 3. 22. -3 To increase, spread or extend everywhere; जृम्भतां जृम्भतामप्रतिहतप्रसरं कोघण्योतिः Ve. 1; तृष्णे जृम्भति (Paras. is irregular) Bh. 3. 5; भोगः कोऽपि स एक एव परमो नित्योदितो जृम्भते 3. 80. -4 To appear, rise, show oneself, become visible or manifest; संकल्पयोनेरिभमानभूतमात्मानमाधाय मधूर्ज-जृम्भे Ku. 3. 24; U. 5. 13. -5 To be at ease. -6 To recoil or fly back (as a bow). -Caus. To cause to yawn or expand.

जुम्मः -भा, -भम् [जृम्भ्-घल्] 1 Yawning, gaping; U. 4. 29. -2 Opening, blossoming, expanding; कलिका- श्रयी जुम्भा प्रभवति K. 257; जुम्भारम्भप्रविततद्लोपान्तजालप्रविष्टै: Ve. 2.7; Māl. 9.16. -3 Expansion. -4 Bursting open. -5 A kind of bird; तनो जुम्भस्य श्रयने Rām. 2.35.20.

ज्ञम्भकः [जृम्भ्-ज्व्] 1 'A yawner', a sort of demon; जृम्भक्येक्षरक्षोभिः स्राग्विभिः समलब्कृतः Mb. 3. 231. 34. -कम् Swelling. -Comp. -अस्त्रम् A kind of missile causing yawning and sleepiness; नियतममितवीय जृम्भने जृम्भकास्त्रम् U. 5. 13. -म्भिका Gaping, yawning.

जुम्भण a. [जृम्भ्-भावे त्युद्] Causing to gape or yawn. -णम् 1 Gaping, yawning. -2 Stretching (the limbs); (अज्ञानि) मुहुर्मुहुर्जृम्भणतत्पराणि हि. 6. 9. -3 Blossoming, blooming; मालती शिरसि जृम्भणोन्मुखी Bh. 1. 25. -4 Causing unconsciousness; हरस्य जृम्भणं युद्धे Bhāg. 12. 12. 38.

ज्ञास्मित p.p. [ज्रम्भ्-क] 1 Yawned, gaped. -2 Opened, expanded, displayed; Māl. 1.32. -3 Opened, blown (as a flower). -4 Done, exerted. -5 Enlarged, increased. -6 Unstrung (a bow); ज्ञास्मितं तद्धनुदृष्ट्वा शैवं विष्णु-पराक्रमै: Rām. 1.75.19. -तम् 1 Gaping. -2 Expansion, opening, blooming. -3 Developing, coming into view.

ज् I. 1, 4, 9 P., 10 U. (जरति, जीर्यति, जृगाति, जारयति-ते, जजार, जारयामास, अजरत्, अजारीत्, अजीजरत्, जरि-री-तुम्, जीर्ण or जारित) 1 To grow old, wear out, wither away, decay; जीर्यन्ते जीर्यतः केशा दन्ता जीर्यन्ति जीर्यतः। जीर्यतश्रुषी श्रोत्रे तृष्णेका तरुणायते Pt. 5. 16; Bk. 9. 41. -2 To perish, be consumed (fig. also); अजारीदिव च प्रज्ञा बलं शोकात्तथाऽ-जरत् Bk. 6. 30; जेरुराशा दशास्यस्य 14. 112. -3 To be dissolved or digested; जीर्णमन्नं प्रशंसीयात् Chāṇ. 79; उदरे जाजरन्नये Bk. 15. 150. -4 To break up or fall to pieces. -Caus. (ज-जा-रयति) 1 To make old, wear out, consume. -2 To cause to be digested; to digest. -II. 1 A. (जरते) Ved. 1 To move, approach, come near. -3 To crackle (as fire). -3 To roar. -4 To call out to, invoke, praise.

जारक a. [ফু-णिच् ण्वुल्] 1 Causing to decay. -2 Promoting digestion, digestive.

जारणम् [जू-णिच् ल्युट्] 1 Causing to decay. -2 Stimulating digestion. -3 Calcining or oxidizing metals. -4 A condiment.

जारद्भव a. (वीथि:) The portion of the moon's path occupied by the constellations श्रवण, धनिष्ठा and शततारका (according to वराहमिहिर); according to others, by विशाखा, अनुराधा and ज्येष्ठा.

जेज्जटः N. of an author on medicine.

जेत m. 1 N. of a son of Madhucehandas (author of Rv. 1.11.) -2 N. of prince who had a grove near Srāvasti.

जेन्ताकः A heated chamber for inducing perspiration, a dry hot bath.